

РЕШЕНИЕ

№ 22015

гр. София, 02.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, II КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 22.05.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Теодора Милева

ЧЛЕНОВЕ: Мария Владимирова
Петър Савчев

при участието на секретаря Иванка Александрова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2336** по описа за **2026** година докладвано от съдия Теодора Милева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР).
Образувано е по касационна жалба на инспектор М. Д. М. – разузнавач - полицейски орган в Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ - МВР, срещу решение №4522/12.12.2025 г., постановено по н.а.х.д. № 10645/2025 г. по описа на СРС, НО, 131-ви състав, с което е отменена Заповед за задържане на лице с рег. № 12663з-94 от 26.06.2025 г., издадена от касационния жалбоподател, с която е постановено на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР задържане за срок от 24 часа на Н. Г. М..

С жалбата се релевират доводи за необоснованост и неправилност на съдебното решение поради постановяването му в нарушение на материалния закон. Твърди се, че отменената като незаконосъобразна заповед за задържане е издадена от компетентен орган и при спазване на административнопроизводствените правила, включително за мотивиране на акта. Спазено е изискването за наличие на данни за извършено престъпление. Поддържа се, че право на административния орган при условията на оперативна самостоятелност е да наложи мярката, дори без да е изпълнено условието за точна квалификация на деянието, а още по-малко се изисква престъплението да е несъмнено и категорично установено, тъй като задържането се извършва не поради несъмненост на фактите, а с оглед на тяхното изясняване. Сочи се, че актът съответства и на целта на закона, тъй като е издаден, за да се попречи на заподозряното лице да се укрие, да

извърши друго престъпление или да осуети наказателното преследване. Моли настоящата инстанция за отмяна на решението и да се постанови друго по същество, с което да потвърди Заповед за задържане на лице с рег. № 12663з-94 от 26.06.2026 г., издадена от М. М. на длъжност „разузнавач“ в Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатско възнаграждение, в случай че другата страна претендира такова в размер по-висок от минималния по Наредба № 1 от 9.07.2004 г. на ВАС.

В открито съдебно заседание по делото жалбоподателят се представлява от юрк. Г., която моли за уважаване на касационната жалба.

Ответникът не се явява по делото и не се представлява. Постъпил е писмен отговор на касационната жалба от Н. Г. М., чрез адв. И. Н. – САК, в която се твърди неоснователност на касационната жалба. Излагат се съображения, че първоинстанционното решение е валидно, допустимо и правилно. Моли, да се остави без уважение касационната жалба и се моли за присъждане на направените разноски по делото.

Софийска градска прокуратура се представлява от прокурор К., който счита обжалваното решение за валидно и допустимо, но неправилно.

Административен съд София - град, II касационен състав, като се запозна с обжалвания съдебен акт, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна по смисъла на чл. 210, ал. 1 АПК, във вр. с чл. 72, ал. 4, изр. второ от ЗМВР, и срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

На 26.06.2025 г. Н. Г. М. в 6,30 часа е бил задържан в помещение за временно задържане на лица в 01 РУ – СДВР за срок до 24 часа. За задържането е издадена Заповед рег. 12663з-94 от 26.06.2025 г. от полицейски орган при ГДБОП-МВР. Като фактическо основание за задържането в заповедта е посочено: „чл.255, ал.3 от НК и чл.321, ал.1 и ал.3 от НК“. Жалбоподателят Н. М. е бил освободен на следващия ден 27.06.2025 г. в 05.40 часа.

За да отмени така издадената заповед съставът на районния съд е приел, че заповедта е издадена от материално и териториално компетентен административен орган, но не отговаря на изискванията за форма, тъй като не съдържа посочване на фактическото основание за задържането на М.. Посочено е, че в издадената заповед се цитират два текста от Наказателния кодекс, а именно чл.255, ал.3 НК и чл. 321, ал.3, вр. ал.1 НК, като дословно се пресъздава тяхното съдържание. Това вписване според въззивния съд обаче по никакъв начин, не може да изпълни изискванията за изложение на конкретни обстоятелства за задържането, което отнесено към правното основание на чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР (свързано с извършване на престъпление) означава данни за съпричастност на задържаното лице към конкретно престъпно посегателство, чрез посочване най-малко на вида престъпление, времето, мястото на същото и в какво се е изразило деянието на задържаното лице. В мотивите се излага, че фактическите основания за задържането отразени в заповедта се свеждат до цитиране на разпоредби от НК, като това

съдържание само по себе си не носи каквато и да е допълнителна информация относно обстоятелствата провокирали задържането. В атакуваната заповед липсва дори номер на досъдебно производство, или каквато и да е друга връзка с конкретно разследвано престъпление. В решението се посочва, че чрез този пропуск е нарушено правото на задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за задържането си, залегнало изрично както в чл. 5, § 2 от ЕКЗПЧ, така и в практиката на ЕСПЧ по въпросите относно законността на задържането като последната категорично не допуска едно лице да бъде лишено от свобода, независимо за какъв срок, на неизвестни за него основания, като е недопустимо фактите, обосноваващи подозрението за извършено престъпление, въобще да отсъстват от акта въз основа, на който се извършва задържането- атакуваната заповед. Районният съд намира, че тази информация е била в още по-голяма степен нужно да бъде представена на М. предвид конкретната ситуация по задържането му, а именно в ранно утро, в дома му, а не на местопроизшествие или по време на извършване на престъпно деяния. Като краен извод първоинстанционния съд е приел задържането на Н. М. за незаконосъобразно и е отменил заповедта му за задържане.

Настоящият съдебен състав намира, че така постановеното съдебно решение е валидно, допустимо и правилно

Упражняването на правомощието по чл. 72 от ЗМВР е в условията на оперативна самостоятелност и при предоставена на полицейския орган възможност да прецени, дали при наличие на нормативно установените фактически предпоставки, да наложи или не принудителната административна мярка. Следователно извършваната от съда проверка при оспорване на заповед, издадена на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, обхваща преценката дали административният орган е разполагал с дискреционна власт и спазил ли е изискванията за законосъобразност на административния акт, очергани в нормата на чл. 146 от АПК.

Обжалваният пред СРС административен акт е издаден от компетентен орган - полицейски орган по смисъла на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР и в кръга на предоставените му от закона правомощия. При постановяването на заповедта съдът не констатира допуснати нарушения на административнопроизводствените правила. Спазени са законово установените процесуални изисквания като на задържаното лице са разяснени правата му по чл. 72, ал. 3, 4, 5 и 6 и чл. 73 от ЗМВР.

Напълно се споделят от настоящия касационен състав изложените в решението мотиви, че оспорената заповед за задържане на лице е издадена в нарушение на нормативно регламентираните императивни изисквания за съдържанието на акта, доколкото не са посочени конкретни данни, обосноваващи прилагането на принудителната административна мярка „задържане за срок от 24 часа“ в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Действително в заповедта е посочено правното основание за постановяване на задържането – чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, но от фактическа страна обжалваният акт не е обоснован с наличие на данни за извършено от М. престъпление. За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, следва в заповедта за задържане да са описани конкретни фактически обстоятелства, сочещи на обосновано предположение, че лицето, спрямо което се постановява задържането с активното си поведение е осъществило конкретен престъпен състав по НК.

Липсата на изискуемите се от закона мотиви за обосноваване наличието на материалноправни предпоставки за упражняване на предоставена от закона компетентност води до нарушаване на императивното изискване за съдържание на акта по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В контекста на съдебната практика на ЕСПЧ, формалното посочване на законовата хипотеза за постановяване на задържането по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, не е достатъчно за да се счита изпълнено изискването на чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР за посочване на основанието за задържането. Изцяло се споделя и извода на съда, че за обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването на заповед за задържане за срок от 24 часа в приложената от полицейския орган законова хипотеза. В този смисъл не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите разпоредби, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействия на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането, като трайно ЕСПЧ приема, че при липсата на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая в заповедта липсват обективирани каквито и да е било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни и обективни данни, сочещи на съществуването на обосновано подозрение за извършване на конкретно престъпление от Н. М., а такива не са представени и до настоящия момент по делото.

Настоящият съдебен състав намира, че заповедта не е и косвено мотивирана чрез материалите от административната преписка. В Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд е посочено, че „мотивите не е необходимо обаче да съвпадат по време с издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива“. Мотивите към акта могат да бъдат изложени и отделно от самия него, което като не е осъществено така, че в достатъчна степен да са защитени правата, свободите и законните интереси на лицето, води до неспазване на законоустановената форма на атакувания административен акт.

В оспорената Заповед за задържане на лице № 1266з-94/26.06.2025 г. не е цитиран какъвто и да е документ, който да се счита неразделна нейна част. С оглед на гореизложеното при правилно приложение на закона СРС е приел, че не е изпълнено законовото изискване по чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР за посочване в заповедта по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР на основанието за прилагането на принудителната административна мярка „задържане за срок от 24 часа“. Това представлява абсолютно основание по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК за отмяна на оспорения административен акт, като незаконосъобразен.

Задържането за срок от 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка ПАМ налага неблагоприятни последици на адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената ПАМ освен фактически необоснована от гледна точка наличието на материалноправното основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от

ЗМВР, се явява и несъответна на целта на закона. Целта на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е задържането като превантивна мярка да предотврати възможността лицето, което има вероятност да е извършило престъпление, да се укрие и спрямо него да не може да бъде приведено в действие наказателно преследване. Посочената норма дава възможност на органите на МВР да реализират законовите си правомощия по разкриването и предотвратяването на престъпления чрез задържане на заподозряното лице за 24 часа, когато резултатът не може да бъде постигнат без прилагането на тази принудителна мярка. В случая, видно от доказателствата по делото, полицейските органи са установили самоличността на М. още преди неговото задържане. Не са налице и данни за възпрепятстване от негова страна на действията им за извършване на неотложни процесуалноследствени действия. Въобще не са съществували никакви обстоятелства, които в достатъчна степен да обосновават ограничаването на правото на свободно придвижване, което може да се наложи само с оглед постигане на предвидени в закона цели: да се съдейства за разкриване на престъпление и да се осуети възможността за укриване на извършителя.

Действително за прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1, т. 1 от МВР не е необходимо да са събрани доказателства, установяващи по категоричен и безспорен начин вината на лицето, извършило престъпление, както и да е определена точната наказателноправна квалификация на деянието по НК и основанието за подвеждане под наказателна отговорност. Достатъчно е наличието на данни обосноваващи предположение, че има вероятност лицето да е извършител на престъпление. Доказателства за наличие на данни за участие или съпричастност на Н. М. към престъпен акт по делото не са ангажирани. Като всяка ПАМ задържането за срок от 24 часа налага неблагоприятни последици на адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер и се предприема било с цел да се предотвратят вредните последици от извършено престъпление, било за да осуети прикриването на престъплението, както и с цел започване на разследване срещу вероятния извършител.

В случая от доказателствата по делото по никакъв начин не може да се установи каква е била конкретната цел за издаването на оспорената заповед и постановеното с нея задържане, поради което същото се явява несъразмерно с целта на закона - чл. 6, ал. 2 от АПК. Като проявление на принципа за съразмерността, административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. От доказателствата по делото, е очевидно, че не е спазено изискването с прилагането на ПАМ да не се надхвърля необходимото за постигането на целения от закона резултат.

В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законната цел. В конкретния случай нито е обосновано, нито е доказано, че реално е било необходимо и оправдано налагането на принудителната административна мярка „задържане за срок от 24 часа” в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. На следващо място разпоредбите на чл. 6, ал. 1 и ал. 5 АПК регламентират като проявление на принципа за съразмерността, че административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. От доказателствата по делото е очевидно, че не е спазено изискването осъществяването на преследваната от закона цел с

прилагането на ПАМ да не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

По изложените съображения настоящият касационен състав приема, че като е отменил оспорената заповед първостепенният съд е постановил валидно, допустимо и правилно решение, в съответствие с материалния закон и без да е допуснато съществено нарушение на процесуалните норми, което да съставлява отменително основание.

С оглед изхода на делото искането на пълномощника на ответника за присъждане на направените по делото разноски е своевременно направено, но по делото липсват доказателства за определен и заплатен адвокатски хонорар за втората инстанция, поради което и искането не следва да бъде уважено.

Така мотивиран, Административен съд София-град, II кас. състав:

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение №4522/12.12.2025 г., постановено по н.а.х.д. № 10645/2025 г. по описа на СРС, НО, 131-ви състав.

Решението е окончателно.